

Lia thia áp miệng

Hai cá thể Cá lia thia áp miệng này đang giao phối, chúng vẫn vũ với nhau trong vũ điệu giao phối đặc trưng của nhóm cá lia thia.

Ảnh chụp hồ gây nuôi cá bản địa tại Văn phòng Tổ chức Bảo vệ Động vật hoang dã (WAR).

Tên tiếng Việt: Lia thia áp miệng

Tên tiếng Anh: Three lined Mouthbrooder

Tên La tinh: *Betta prima*

Chiều dài: Đến 9cm.

Thức ăn: Động vật phù du, bo bo, bọ gậy, trùng và tôm.
Tập tính: Sinh sống tại các thuỷ vực nước chảy. Thích ăn nắp dưới các đám bèo, dẽ cây thuỷ sinh, rong rêu.

Sinh sản: Cá thể đực (trong ảnh là con ở dưới) uốn cong và ép cho con cái đẻ khoảng 10 trứng mỗi lần. Cá đực đỡ lấy trứng bằng vây hậu môn và phun tinh trùng thụ tinh cho trứng. Chỉ vài giây sau, cá cái đớp hết số trứng đã thụ tinh vào miệng. Cá cái ngâm trứng trong vài phút và bắt đầu nhả trứng ra để cá đực đớp rất nhanh những quả trứng này. Nếu cá đực không kịp đớp trứng, cá cái ngay lập tức đớp lại. Động tác nhả và đớp trứng này trông như 2 con đang tranh nhau ăn trứng.

Sau khi cá cái nhả hết trứng, chu trình “ép” lại bắt đầu từ đầu với việc hai con cá quấn vào nhau. Quá trình đẻ trứng này kéo dài khoảng 3 giờ với khoảng 40-50 trứng. Cá đực ngâm trứng trong miệng ấp trong khoảng 10 ngày và nở ra cá con.

Ngoài tự nhiên, Lia thia áp miệng sinh sống tại các vùng nước chảy, vì vậy việc giữ trứng bằng vây hậu môn, con cái đớp trứng ngay rồi nhả ra để con đực đớp lại ngay; và việc ấp trứng trong miệng của loài này giúp hạn chế số trứng bị cuốn trôi theo dòng nước và do vậy tăng khả năng sinh sản của loài.

Ảnh: WAR/Bùi Hữu Mạnh

Phân bố: Đồng bằng sông Cửu Long.

Mối đe dọa

- Ô nhiễm nước tại TP. Hồ Chí Minh và các khu đô thị khiến Lia thia áp miệng và nhiều loài cá bản địa không thể sống được.
- Việc lấp ao hồ và các thuỷ vực phục vụ nhu cầu phát triển đô thị khiến loài này không còn nơi sinh sống.

Hành động của học sinh

- Bảo vệ môi trường nước, không xả rác bừa bãi, không xả nước thải độc hại ra môi trường thiên nhiên.
- Tham gia gây nuôi cá Lia thia áp miệng bản địa làm cảnh hoặc thả về môi trường thiên nhiên.
- Khi nuôi các loài cá nhập ngoại làm cảnh, không để chúng thoát ra môi trường thiên nhiên vì chúng sẽ cạnh tranh thức ăn, nơi ở với các loài cá bản địa như Lia thia áp miệng.
- Nói với cha mẹ, bạn bè và mọi người xung quanh về việc bảo vệ Cá lia thia và các loài bản địa khác.